

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan popoldne, izve niti modelje in praznike.
Inserati: do 30 petih vrst a 2 D, do 100 vrst a 2 D 50 p, večji inserati
petih vrst 4 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklidi beseda 1 D;
Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Kraljeva
ulica št. 5, pritrjeno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopis: sprejeto je oddisano iz zadostne frankovane.
Rekopisov se ne vrača.

Posamezna številka:
v Jugoslaviji od 4—5 str. po D. 1'50, 8 in več
2 D. V inozemstvu 4—6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
		v Ljubljani	po pošti		
12 mesecev	...	Din 240—	Din 240—	Din 360—	
6	...	120—	120—	180—	
3	...	60—	60—	90—	
1	...	20—	20—	30—	

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno po nakaznici.
Na samo nismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Po sporazumu z Italijo.

Tik pred zaključkom ma'antantne konference v Beogradu je naš zunanji minister dr. Ninčić sporočil evropskim diplomatom in naši javnosti, da se je med Jugoslavijo in Italijo dosegel sporazum v vseh spornih točkah in da smo s to državo celo sklenili nekako zavezništvo. Napovedal je glavne določbe novega sporazuma in navedenega zavezništva: Italija anektira Reko, Jugoslaviji se končnoveljavno prisodijo Baroš, Delta in Bankina, nadalje se priznajo gotovi mejni popravki v Sloveniji in v bližini Reke. Zavezništvo pa naj bi varovalo sedanje stanje mirovnih pogodb in njih defenzivno obrambo. Važno je v est, po kateri se je dosegel sporazum tudi glede našega življa v Italiji, ki bo odsej deležen vseh dobrot samrgeritske konvencije, (italijanske šole za italijanskimi učitelji, italijanski učni jezik, gospodarske in pravne koncesije v Dalmaciji!) Na Reki se nam stavi pristajanje za gotovo dobo na razpolago. V kratkem obelodanju tudi gospodarske pogodbe. Iz predstojajočega je razvidno, da je naše zunanje ministrstvo končnoveljavno zaključilo poluvoino stanje z Italijo, računajoč pri tem na sedanji položaj, vojaški kakor politični pri nas, v Italiji ter v Srednji Evropi in na Balkanu. Če vzamemo sporazum kot tak, se ne moremo ubraniti trpkih čustev. Udali smo se tamkaj, kjer smo se naslanjali na pisane pogodbe. Samostojnost reške države je uničena. Pokonali smo si najlepše načrte s tem našim, našemu zaledju pripadajočim pristajanskim emporijem. Pod okriljem nacionalno strne in nevtralne reške države bi se bil naš tamonj življel kmalu okrepljen v smislu blagostanja, ki bi ga prinašala juoslovenska trgovina, naš import in eksport, torej naš de'ež na reškem gospodarskem razvoju in napredku. Italija nam je izvila tudi formalno in pogodbeno priznanje vojaške okupacije rešk ozemlja po italijanski vojski v zadnjem polletju. Kakor obžalujemo naš umik, tako dvomimo, da bi bilo še nadaljnje uirnanje in zavlačevanje poluvoinnega stanja z Italijo količjak izpremenilo naš položaj. Mislimo obratno, da bi si bili to situacijo samo poslabšali ter naše razmerje z Italijo poostriili do težkih zapletljajev. Velika neresna vprašanja naše notranje politike, našega denarstva, državnih financ, na tudi našo zunanje konsolidacije zah'evajo odločen prehm z vsako nerotov'stjo ter izvestno dno mirnega kulturnega in gospodarskega razvoja.

Mi tega, kar se je v Beogradu sklenilo, ne moremo izpremeniti. Navedli

smo našo veliko izgubo, dasi se nam je ponudilo nekaj milost, koncesij, ki nam itak pogodbeno pristojajo. Ves aranžma temelji na sedanjem razmerju v jaške, politične in diplomatske moči naše in italijanske države in Beograd je iz tega razmerja zaključil s'edan i k mpro-mis. Seveda na našo veliko škodo.

Z ureditvijo spora z Italijo nastopajo za našo državo in za naš narod popolnoma nove dolžnosti in naloge. Kar nismo mogli d'seči di lomatičnim potom in takor'koč na zač'tku državnega življenja, bomo morali razv'jati in izpolnjevati na podlagi mir vnih met'od in'enzivnega nacij nalnega, zlasti pa kulturnega, gospodarskega dela. Jadransko vprašanje ni za Jugos'avijo področje ekspanzivnih ali krvičnih teritorialnih pohleptov, marveč problem ekonomske izgradnje velike morske obale, naše nacionalne in deloma državne lastnine, torej problem orijentacije velike države na morje in njene gospodarske koristi. To je bilo ozadije našega spora z Italijo. Italija je hotela zadržati ta razvoj in ga meni tudi v bodoče onemogočati s tem, da nam jemlje neodvisno reško državo. To namero je treba sedaj z met dami mirovnega dela, z velikopotezno gospodarsko, industrijsko, trg vinsko in pr'me'no polit'ko preprečiti. Naša največja bodoča n'oga je vprašanje izgradnje dalmatinske obali in sicer vsestranske izgradnje te obali, tujekoprometne, vojaške, pristajanske in splošno gospodarske. Dost'aj je bil jadr. problem vprašanje moči in diplomatske spretnosti, sedaj postaja problem dela, in'enzivnih političnih in gospodarskih načrtov, trgovinske in industrijske podj'tno'i, skratka: vprašanje kul'urnega in ekonomskega poleta na Jadrans'vo m rje. Ko bo Jadransko naše gospodarsko področje, ko se bo nanj naslonila naša država z vsem svojim zaledjem, tedaj se bo izpremenilo tudi sedanje razmerje vojaške in diplomatske sile Italije in Jugoslavije, ki je zakrivilo umik in našo kapitulacijo.

Našemu narodu so dani vsi pogoji velikega pomorskega razvoja. Vzponredno s tem razvojem bo rastla naša moč in naša veljava, napram kateri ne bo kazalo nobenemu našemu bodočemu nasprotniku, da izigrava pogodbe in krši dogovore.

Kar nismo dosegli z dosedanjimi metodami, skušajmo ustvariti z mirovnimi metodami intenzivnega dela na Jadransko. Jadransko je sedaj za našo državo, za naš narod vprašanje ekonomske in invazije in gospodarke nadvlade. Ko

bomo to dosegli, ga bomo vlada'i tudi politično in diplomatsko.

Tudi v bodoče bo Italija pri izpolnjevanju korektnih odnošajev z našo državo ime'a glavno besedo. Od nje bo odvisno, ali si bomo postali pravi prijatelji in zavezniki. Od Tržica in Trsta do Reke in Zadra vlada nad delom našega naroda. Politika napram tej manjšini bo pravo zrcalo njene ga razmerja do Jugoslavije. Ako po-

meni novo zavezništvo resno voljo Italije biti tej manjšini popolnoma pravična ter zavzeti napram Jugoslaviji stališče medsebojnega spoštovanja in svobodnega gospodarskega sožitja, tedaj je bomo pozdravili kot začetek italijansko - jugoslovenskega pomirjenja. Dvomimo pa, da bo bodoči jadranski razvoj tako gladek, kakor ga slika rožnat zagovor tega zavezništva po italijanskem tisku.

Dr. Fr. Windischer:

Naši hišni posestniki in davčna vprašanja v Sloveniji.

(Iz govora na protestnem shodu 13. tm.)

Slovinci smo mirni in krotki in je slovenska potpežljivost prišla v pregovor. Naš srednji stan se na žalost udeležuje le nerad javnega življenja. Ako se sedaj v Sloveniji v hitrem redu vrste gospodarski shodi, je to zame znamenje, da prilika niso z'rave, da je breme javnih dav'ev postalo v resnici pretežko. Trgovska in obrtniška zbornica ima po svojem zakonitem delokrogu zastopati gospodarske interese industrije, trgovine in obrta. Hvala bogu, da moremo in smemo reči, da še naša slovenska zbornica ne postavlja na enostransko stališče. Ona moti vse gospodarske potrebe naše domovine in deluje in lepem sporazumu z vsemi gospodarskimi organizacijami Slovenije, zlasti tudi z vodstvom organizacije hišne posesti. To njeno stališče je prineslo dragoceno priznanje naše prve politične osebnosti, da je nekaj gospodarski parlament Slovenije. Hišni posestniki so važen sestavni del našega gospodarskega organizma. Pridobitni sloji so posredno in neposredno interesiirani na tem, da ne podleže stan hišnih posestnikov. Z zanimanjem sledimo Vašim prizadevanjem in bomo radi podprali Vaše upravičene interese. Hišnih posestnikov položaj je v resnici težaven. Mera njih trpljenja je polna in čas je dobiti moč, ki Vam odvzame vsaj polovico križa, ki ga že tako d'go nosite.

V Ljubljani je hišnemu posestniku najemnina obremenjena s 53,6%, v Celju z 59,12%, v Ptuiu, kjer znašajo obšinske in okrajne doklade preko 700%, gospodarju sploh ničesar ne ostane in mora doplačevati. V Brežicah mora gospodar na 100 K najemnine doplačati 27 K iz svojega. Breme znaša 127%.

Te razmere, gospoda, so neizdržne in upravičeno protestirajo nevezni posestniki, da bi bili še nadalje samo bilijeterji in inkasanti za državo in druge javne gospodarje.

Vprašanje davkov in javnih bremen je danes najvažnejše gospodarsko vprašanje Slovenije. Stalno je na dnevn-

mem redu in v resnici je stopilo v permanentno Slovenci smo vajeni davkov in se ne branimo davčne dolžnosti. Mi vemo, da jih potrebuje država in drugi javni gospodarji. Mi vemo, da smo mi sami, ki skupaj tvorimo svojo državo. Ali zavedamo se tudi, da breme ne sme biti prekomerno in da se mora nalagati tako, da ga državljanji morejo nositi. Eno pa rečemo, svojih gospodarskih tvojnih sil, svoje gospodarske vitalitete si ne damo od nikogar podvezati. Davčno breme v Sloveniji je danes v resnici preveliko. Ako se mi branimo vsake zase v organizacijah, opravljamo koristno in potrebno delo, zakaj tudi državni interes je, da ne propadejo naše gospodarske sile. V novo državo smo prinesli avstrijski davčni sistem. Izčrpen sistem je to, ki obširja vse vi're dohodkov, kakor zajema dober vodovod v ceoti svoj studenec. V tem pogledu smo popolnejši kakor druge pokrajine in zato v neugodnejšem položaju. Tudi imamo pri nas še dober davčni aparat, ki posluje in ki zakone nove in stare izjaja resnično. Uspeli kažejo, da drugod žal ni tako, spomnimo se le vprašanja davka o vojnih dobičkah in davka od poslovnega prometa.

Tu se čujejo različne verjetne vesti, pravo resnico bi nam mogla dati le točna statistika, katere tako pogrešamo, kakor pravočasnih računskih zaključkov državne administracije. Lahko rečemo, da mi izpolnjujemo svojo dolžnost, zakaj v spominu je še vsem številka 44.000.000 direktnih davkov, ki se je preračunavala za dobo enega leta za Slovenijo. Pobrlo pa se je pri nas davkov v 11 mesecih preko 80 milijonov. V zadnjem času sem pravkar dobil zanimivo statistiko o davkih na poslovni promet. Ta davek se je v naši celi državi v razdobju julij, avgust in september 1923 pobral v svoti 40 milijonov dinarjev ter je od te svote Slovenija sama plačala nad 10.000.000 in vendar so bili ljudje, ki so očitali Slo-

veniji, da premalo plača davka na poslovni promet.

Občuten davek je pri nas osebna dohodnina. Ta je znašala pred vojno pri ljudeh, kakor jih je bilo v Ljubljani, malo ali nič z dohodki 100.000 K letno 4841 K. V letu 1923. pa plača davkoplačevalec z dohodkom 100.000 K v Sloveniji 13.006 K 90 v. Obdavčenec z dohodki 100.000 K je bil leta 1914. po pravici oseba, ki je vzbujala zavist in ki je lahko plačala od tega dohodka 4000 K. Pri današnji devalvaciji je 100.000 K volta številka in pri tem dohodku je breme na dohodnini od 13.000 K odločno previsoko. Kdo more utrpjeti od dohodka 8300 K 1080 K?

Ako je iz navedenih raz'gov naša obremenitev po javnih bremenih in davkih prevelika, potem je upravičeno, da smo zahtevali in zahtevamo iz'ednačenje davčnih zakonov za celo državo. Hočemo predstaviti, kar bi prinesla iste predpise za vso našo domovino. To je težko vprašanje, ali treba da se čimprej prevede zadovoljivo. Pripravljaj se tak načrt in mi smo se o tem načrtu ponovno že izjavljali. Ali mesto novega zakona smo dobili lansko leto 30% linearno povišanje vseh direktnih davkov, tako se je naš položaj odločno poslabšal. Z vso upravičenostjo smemo proti temu 30% povišku odločno protestirati, zakaj ta povišek presega dopustne meje, osebno pri hišnem davku, pri dohodnini in posebni pridobitni. Mera je polna in prišli smo na nevarno strmino. Nevarnost nastaja za naše gospodarstvo in za davčno moralo. Naš finančni delegat je moder in uviden mož. Njemu je izročeno davčno krmi'lo v Sloveniji in po svojem poklicu mora čuvati davčne interese. Ali on sam je videl, da je dohodnini osebno davčno merilo preostro, lansko leto že je stavlil predlog, da se omili davčna mera. Z nami vred ni sepel, kot odgovor je prišlo 30% linearno povišanje. Sedaj, ko povišanje preti, da postane permanentno, je osebno in pismeno predlagal omejitev bremen iz dohodnine.

Gospoda, trgovska in obrtniška zbornica se vneto trudi, da pomaga upravičenim interesom našega gospodarstva. Iz časopisov in iz raznih poročil, ki jih imate od svojih voditeljev, je njeno delo znano. Delati hočemo tudi v bodoče tako, upajmo, da z boljšim uspehom, kakor doslej. Naši poslanci, to se mora hvalevredno priznati, nas odločno podpirajo v odprni akciji.

Sklepam in ponavljam: Voljni smo Slovenci plačevati državi in javnim gospodarjem, kar jim gre v me'ah svoje gospodarske moči. Izjavljamo pa prav tako odločno, da ne bomo nikdar dopustili, da se izsuši gospodarstvo v

Elvestad:

Dama v horbi z dvema.

»Dobro, poskusim, da dospem tjakaj ob 12.« je odgovoril šofer, se vsedel na voz in prijel za krmi'lo.

Ob 12. si je mislil odvetnik, to je dobro, to je opolnoči, ob uri zločincev. Morda še vendar pridem pravočasno. Vsekakor mu ni bilo mogoče, da bi prišel prej. Sicer pa ga tudi ni več trpelo v mestu. Poskusiti je hotel. Taki na to je avto zdrknil po cesti. Za njim so se ozirali ljudje in se čudili, zakaj vozi s tako izredno brzino. Več straznikov si je zabeležilo številko voza. Vse je kazalo, da bo voznja zelo draga.

Tu sem našel te le pojasnjujoče beležke v Asbjörn Kragovih zapisnikih:

»Avtomobilna voznja je stala z globami, popravili in vsem skupaj 450 K.«

»Ko se je to godilo v Kopengagen, je vladal v kopalšču popoln mir in nič ni kazalo na to, da se pripravljaja nekaj posebnega.

Poročnik se je šetal z gospo Sonjo in si še enkrat dal obliubiti, da ga sprejme ob 24. Vzrok tega poznega sestanka je še vedno zavil v tajinstveno kopreno; no, mi imamo dve izjavi, kateri lahko verjamemo in zato smo mnenja, da je hotela gospa Sonja policijskega poročnika sprejeti

tako kasno zategadelj, ker mu je hotela nemoteno pojasniti, zakaj jo je obšla tako čudna groza ob pogledu na lopova z modro svilen ovratnico. To kar se je kasneje zgodilo, kaže z vso gotovostjo na to, da je bil to edini vzrok.

V mrkli gostilni »Babilon« je bilo ves popoldne tiho in mirno. Ljudje, ki so sicer posečali to gostilno, so bili očividno utrujeni po zabavah večerajšnjega dne. Gostilničar se je dolgočasil, stopical semtertje in gledal skozi okno, ako vendar le ne pride kakšen gost. Proti večeru je prišlo končno nekaj gostov od preteklega dne. Bila sta to oba že znana tuica. Zdelo se je, kakor da bi pravkar prišla z vlakom, prišla sta namreč v krčmo neposredno po prihodu vlaka. V resnici je prišel z vlakom samo eden izmed njih, drugi pa ga je pričakoval na kolodvoru. Bila sta to mož z ovratnico in njegov tovariš. Mirno sta se vsedla v kot in naročila žganja. Zdelo se je, kakor da bi se imela razgovarjati o važnih zadevah. Govorila sta namreč zelo tiho. Krčmar si je dovolil trenotek prisluškovati njih razgovoru in je opazil, da govorita v nekem tujem jeziku, ki ni bil ne danski, ne švedski, ne nemški, ki pa je bil nekoliko podoben jeziku, ki ga na kmetih govore priseljeni Polaki. Po tem je sklepal krčmar, da sta Poljaka, ki sta prišla v te kraje, da si poiščeata delo. Tako se mu je zdelo.

Med tem je potekal čas. »Poljaka« sta vstala, plačala svoji račun in odšla. Gostilničar je zri za

njima. Zginila sta za drevesi. Ura je bila 11. V tem času je poročnik sedel v svoji hotelski sobi in štel minute. Na pusti in temni cesti v severni Zelandiji je držal avtomobil avto v blazni brzini proti jugu. Ura je že kazala skoraj 12. Blizala se je polnoč. Poročnik je zapustil svojo hotelsko sobo. V vili so služkinje že šle k počitku. Skozi okno v budvarju gospe Gade je še bleščala temnorodeča svetilka. Advokat se je z neznanako brzino vozil po cesti.

In tu sem zopet našel v Asbjörn Kragovih beležkah vprašanje:

Kje sta bila sedaj oba lopova?

IX. POGLAVJE.

Kdo je prišel?

V blazni brzini se je odvetnik vozil po cesti iz prestolnice v kopalšču. Neprestano je gledal na uro. Lotevala se ga je vedno večja nervoznost in čustvo, da je brez vsake moči, bi ga skoraj spravilo ob pamet. V svoji razburjenosti in vznemirjenosti si je predstavljaj nairazličnejše strahove. Spomnil se je, da je nekoč čital v nekem francoskem listu o sličnem napadu, kakor si ga je on predstavljaj v mislih. Bilo je to na samotnem kraju in žena je bila sama doma. Toda na razpolago je imela telefon in lahko je od trenutka do trenutka obveščala svojega moža v Parizu o poteku napada, o pojavu tolovaiev, dokler ni morala končno odložiti slušala, ker so jo morili že osebno na-

padli. Ali bo tudi on kaj takšnega doživel? Ubogi, izmučeni mož je neprestano naganjal šoferja, naj hitro vozi, in šofer, ki je razumel, da gre tu za nekaj vrlo važnega, je stopnjeval tempo vožnje do bajeslovne brzine. To pa se je maščevalo in je mnogo pripomoglo k temu, da so se dogodki razvijali na docela čuden način.

Ako odvetnik ni mislil na morilce in tolovaie, je v svojih mislih nehoti zrl policijskega poročnika in svojo ženo. Te misli pa je dosledno dušil, kakor pač človek odklanja vse, kar je grdo in hudo, toda te misli so se vračale vedno in vedno. To je razburjenje, si je mislil, Delam ji krivico, ker sem tako zelo nervozen. Pokrajina, po kateri je držal avto, se mu je naenkrat zdelo znana. Tu je bil gozd, ki je obkoljeval kopalšču hotel. Sklonil se je preko bleščečih avtovnih svetilk ter pogledal na uro. Še 20 minut je manjkalo do polnoči. Doma bo torej še pred določenim časom, tako nekako ob 1/2 na 12.

Tu pa se je zgodila nesreča.

Pri ovinku je avtomobil zdrknil in telebnil v obcestni jarek.

Bil je to oster ovinek in šofer je znatno zmanjšal brzino vožnje. Ako bi bil vozil s prejšnjo brzino, bi se bila gotovo zgodila velika nesreča. Tako pa se ni zgodilo ničesar posebnega. Advokat se je prekopnil v mehko resje. Šofer pa si je na krmi'lu zlomil eno izmed reber. Odvetnik je bil še v tistem trenotku na nogah.

naši Sloveniji. Svoj odpor bodemo nadaljevali, ker nas v tem reši zavest, da opravljamo koristno in državotvorno delo, če hočete. Ta naša obramba ni samo v interesu gospodarjev in delo-

dajalcev, marveč tudi v živem interesu naših delojemalcev, uradnikov in delavcev vseh vrst. Brezdelnost jih zadene, če opešajo gospodarska podjetja.

Telefonska in brzojavna poročila

Poročilo dr. Ninčiča o sporazumu z Italijo.

Razprave ministrskega sveta o zunanji politiki. — Ministrski svet odobril politiko dr. Ninčiča.

— Beograd, 15. januarja. (Izv.) Predsednik ministrskega sveta g. Pašić je bil večerj opoldne sprejet v daljši avdijenci od Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Ministrski predsednik je poročal kralju o vseh važnih zunanje-političnih problemih, ki čakajo neposredne rešitve. G. Pašić je po avdijenci sklical sejo ministrskega sveta, ki je trajala od 17. do 20.15 zvečer. Vsa seja tega ministrskega sveta je bila izključno posvečena zunanji politiki.

Zunanji minister dr. Ninčič je podal ministrskemu svetu obsežen in izčrpen referat, ki se deli v dva glavna dela:

Prvi del obsega splošni pregled dogodkov v Evropi. Zunanji minister je v tem delu pojasnil vladni najprej splošno delovanje Male antante, pojasnil je vsa vprašanja in sklepe, ki so bili sprejeti na zadnji konferenci držav Male antante, opisal je splošni mednarodni položaj v Evropi, posebno izza volitev v angleški parlament. Poročilo omenja dalje rusko vprašanje, ki se ima po mnenju vodilnih faktorjev naše kraljevske vlade rešiti v ugodnejšem momentu, vsled česar je njega rešitev odložena. Poročilo navede nadalje solidarnost in soglasnost dr. Beneša in Duce z našim stališčem napram Bolgarski in Grški in Madžarski. Glede madžarskega posojila je prišla na konferenci do izraza popolna soglasnost držav Male antante. Madžarska mora prevzeti pri dovolitvi posojila obsežne garancije, da bo to posojilo izključno vporabljeno za finančno in gospodarsko obnovu madžarske zemlje. Mala antanta bo stavila kot pogoj za dovolitev posojila tudi finančno in vojaško kontrolo Male antante nad Madžarsko in skupno sodelovanje zavetnikov v tem oziru. Te pogoje bo stavil zunanji minister dr. Beneš na seji finančnega odbora Društva narodov v Londonu.

V drugem delu poročila je zunanji minister dr. Ninčič navedel razloge in momente za končno likvidacijo reškega vprašanja.

Sporazum z Italijo je za nas najaktuelnejši problem naše zunanje politike. Kolikor je mogoče snovi vaš dopisnik doznati od vodilne osebe, je nesumljivo, da je prišlo do zblizanja med obema sosedoma in da je sporazum gotovo dejstvo. Na merodajnem mestu še vedno nočejo dati popolnoma točnih in gotovih podrobnosti o zvezi z Italijo in to iz interesov splošnosti. V ugodno danem momentu se ima sporazum publi-

cirati. Sporazum ima postati po zadnjem vodilni osebe temeljni steber za bodoči razvoj prijateljskih odnosov in gospodarski napredek obeh držav.

Na snočnji seji je zunanji minister po informacijah vašega dopisnika splošno naglašal, da pomenja končna likvidacija reškega problema znatno olajšanje vseh težkih razmer med obema državama, kar je potrebno za mirno gospodarski razvoj.

Ministrski svet je brez daljše debate sprejel na znanje poročilo zunanjega ministra dr. Ninčiča ter popolnoma odobril njegovo dosedanje zunanjo politiko. Sporazum z Italijo ima biti kmalu podpisan.

— Beograd, 15. januarja. (Izv.) Po končani seji ministrskega sveta je vaš dopisnik imel priliko razpravljati o reškem problemu z odločujočo osebo, ki je o stvari prav dobro informirana. Z ozirom na sedanj položaj so vezane vodilne osebe, da varujejo strogo tajnost. Kratko pa je bilo vašemu dopisniku izjavljeno, da »reško vprašanje res ne obstoja več in da bo ustvarjeno novo stanje prijateljskega sosedstva in tesnega zblizanja med Italijo in našo kraljevino.« Zveza z Italijo bo garantirala ohranitev miru v Evropi in skupno sodelovanje obeh sosednih držav za konsolidacijo evropskih razmer.

Vodilni krogi glee glede zveze z Italijo najglobljeji optimizem in izražajo svoje zadovoljstvo nad doseženim sporazumom, ker bo omogočeno prijateljsko in iskreno sodelovanje obeh držav v evropski mednarodni politiki in tudi na gospodarskem polju. Ti krogi upajo, da se bo Italija v svoji nadaljni politiki napram naši kraljevini izogibala nam neprijateljsko razpoloženega centra v Budimpešti in da bo svojo politiko v Sofiji in Tirani preorijentirala. Stavljajo tudi velike nade na vpliv zveze glede konsolidacije notranjih razmer. Pričakujejo, da bo Radičeva akcija v inozemstvu mnogo izgubila na svoji agresivnosti, ker Radič ne more več računati na podporo Italije.

Za sklenitev prijateljstva in zveze z Italijo navedajo kot odločujoč razlog tudi geografski položaj obeh držav, ki sta objektivno obe vezani druga na drugo tako v političnem, gospodarskem, trgovskem in socialnem oziru. Vodilni krogi upajo, da bo narod naše kraljevine z velikim in iskrenim veseljem sprejel sklenjeno zvezo z Italijo, ker bo osvobojen težkih skrbi in sovražnih konfliktov.

MEDSEBOJNE KONCESIJE GLEDE REKE.

— Beograd, 15. januarja. (Izv.) Glede vsebine zvezne pogodbe med Jugoslavijo in Italijo je dnevni tisk mestoma pretirano objavljal nekatere točke sporazuma. Res je, sporazum je gotov. Italiji je priznana suverenost nad Reko, nam pa od strani Italije že po rapalski pogodbi in Sforzinem pismu Delta, Baroš in Bankino.

V doseženem sporazumu pa so dane razne koncesije, ki preminjajo bistvo rapalske pogodbe. Po sporazumu odstopa Italija nekatere otoke v Jadranskem morju naši državi, tako otok Lastovo. Glede reškega pristanišča je določeno, da se prepusti naši državi za dobo 50 let v eksploatacijo pod zelo ugodnimi pogoji, kakor to zadržujejo na merodajnem mestu.

Kar se tiče uničenih in poškodovanih prometnih in pristaniških naprav posebno mostov, ki spajajo Brajdico in Delto, se zavazuje Italija te uničene in poškodovane naprave na svoje stroške popraviti ter jih vzpostaviti v normalno stanje.

Po zadnjem vodilni osebe se izvrši ugodna korektura mej ob celi črti od Triglava do Reke. Severno od mesta Reke imajo pripasti naši kraljevini vsi hrvatski kraji. Poročila glede vasi Zamesta so napačna. Vas Zamest kot taka ne pripada Jugoslaviji, ker leži južno od železnice, ki spaja ostalo Italijo z Reko. Korektura meja se izvrši le severno od te proge tako, da bo prebivalstvu Kastavščine omogočeno medsebojno občevanje s Sušakom in Reko.

Pogodba obsega samo šest členov in mnogo tesnejše omejitve od onih v francosko - češkoslovaškem dogovoru. Uvodoma manifestirata Italija in Jugoslavija soglasno reciprocno prepricanje o potrebi vzdrževanja miru. Zveza ima očitno defenzivni značaj, ni pa prežeta nikake sovražnosti proti tretjemu. Da se v teh členih ne omenja reška rešitev, je jasno. Sporazum za Reko predstavlja poseben akt, gotovo pa je, da mora biti oba akta med seboj vsaj idealno združena, kar se vidi tudi v komutar-

jih listov, ki izvajajo, da ni drugega izhoda. Zajedno se mora imeti pred očmi, uvažujoč odstopitev Reke Italiji in sklenitev zveze, kako odločno stališče je morala zavzeti beogradska vlada napram strankam in posebej napram Hrvatim.

V svrhu izmenjave ratifikacij bo sledil sestanek predsednikov obeh vlad. Kraj se še le izbere, gotovo pa je, da obe prestolici ne prideta v poštev. Govora bo še o nadaljnjih sestankih. Pogajanja za trgovske sporazume in drugo se prično v kratkem. Prihodnji teden prinese številnejše podrobnosti.

Novinar Zingarelli («Corriere della Sera») je govoril z dr. Benešem pred njegovim odhodom v London. Dr. Beneš mu je rekel: »Z neizrecnim zadovoljstvom vidim dosežen cilj, po katerem sem vedno stremel. Glede na prisrčne odnose, ki obstoje med nami in Italijo ter glede na zavezništvo med nami in Jugoslavijo, mora ta srečna rešitev med Italijo in Jugoslavijo nas samo razveseliti. Tudi romunski minister Duca je izjavil, da je Romunija vedno želela zblizanja med Jugoloveni in Italijani.

Po zaključku konference je dr. Beneš v pogovoru z novinarji izrekel svoje veselje z rezultatom sestanka. S splošnega stališča označa dr. Beneš sedanjostanovje v Srednji Evropi za breznevno. Mala antanta je prišla do veljave kot element mednarodne evropske politike. Kakor se Evropa za njo zanima, priča prihod številnih novinarjev v Beograd. Po daljšem pojasnjevanju raznih vprašanj (samo glede madžarskega posojila se je vzdržal vsake podrobnosti) je izjavil še glede razmerja med Češkoslovaško in Rusijo na kratko tole: »Malo več priznanja de facto in malo manj de jure«, na kar se je odstranil z vzklikom: Na svidenje v Pragi!

POGODBA MED RUSIJO IN ITALIJO.

— Rim, 15. jan. (Izv.) Kakor javljajo listi, da ta teden pogodba z Italijo in Rusijo podpisana.

KONFERENCA GENERALA BODRERA.

— Beograd, 15. januarja. (Izv.) Večerj dopoldne sta posetila zunanji minister dr. Ninčiča italijanski poslovni odpravnik Sumonte in general Bodrero. Konferenca je razpravljala o detaljih sporazuma med Jugoslavijo in Italijo in o modalitetah, kako se ima ta sporazum izvršiti. Naša razmejitvena komisija s polkovnikom Daskalovićem je izdelala nov razmejitveni načrt skupno z italijanskim generalom Bodrerom. Na temelju sporazuma med obema državama ta razmejitveni načrt določa definitivne meje. Med Beogradom in Rimom se vrše tudi pogajanja, pod katerimi pogoji in na kak način ima Italija izročiti naši državi Baroš, Delto, Bankino, hrvatske vasi severno od Reke, kakor tudi pod kakšnimi pogoji ima Jugoslavija vzeti v zakup reško pristanišče.

Kakor zatrjujejo, ima dokument sporazuma sedem točk. Sporazum bo podpisan od strani obeh ministrskih predsednikov, oziroma po pooblaščenih poselnikih.

POLITIČNA ZVEZA MED JUGOSLAVIJO IN ITALIJO.

— Praga, 15. januarja. (Izv.) Češkoslovaški tiskovni urad javlja iz Beograda:

Kot peto točko vsebuje italijansko-jugoslovenski sporazum določilo, da ste obe državi principiarno pripravljene skleniti politično pogodbo z medsebojno garancijo posestnega stanja (!). bojo garancijo današnjega posestnega stanja (!).

PRESENEČNJE V BUDIMPEŠTI.

— Budimpešta, 14. jan. (Izv.) Poročila o italijansko-jugoslovenski zvezi so izzvala v madžarski politični krogi veliko skrb in presenečenje. Madžarska se boji, da izgubi s to pogodbo edinega svojega prijatelja, ki ga je imela v Srednji Evropi. Italijansko-jugoslovenska in francosko - češkoslovaška pogodba ustvarjata možnost, da se premoste nasprotja med Francijo in Italijo in da se izvede popolno zblizanje med Ma' in Veliko antanto v Madžarski neprilazni smeri. Z napetostjo pričakujejo madžarski vodilni krogi nadaljnji razvoj dogodkov.

Grof Sforza o sporazumu.

— Rim, 15. jan. (Izv.) V rimskih vladnih krogih vlada živahno zadovoljstvo radi sporazuma med Jugoslavijo in Italijo. Bivši minister zunanjih zadev grof Sforza, ki je z dr. Trumbićem vodil zaključna pogajanja za podpis rapalske pogodbe, je o sporazumu in rešitvi reškega problema podal v tiskinski »Stampi« daljšo izjavo. Med drugim veli:

Ker so mi prav dobro poznane težkoče različne prirode, ki so vladale pri sklenitvi rapalske pogodbe, lahko sedaj preccim, koliko truda in koliko dela je bilo treba za dosego tega sporazuma. Določila vlada je skušala že na sestanku v Aix les Bains in na ostalih zavezniških sestankih priti do sporazuma z zun. ministrom Jugoslavije. To stremenje ni uspelo. Na drugi strani je bilo pa jasno, da more Italija kot vele-sila uspevati le, če doseže sporazum z nasledstvenimi državami bivše avstro-ogrske monarhije, to v prvi vrsti z Jugoslavijo. Grof Sforza dalje prizna velike diplomatske sposobnosti češkoslovaškega zun. ministra dr. Beneša, ki je s svojim posredovanjem pri eni in drugi stranki uspel, da se je dosegel sporazum. Obema državama je dr. Beneš storil neprecenljive zasluge.

Senzacijske aretacije na Poljskem.

Na Poljskem so hoteli proglasiti monarhijo.

— Varšava, 14. januarja. (CTK) Listi poročajo, da je bilo v soboto in v nedeljo aretiranih 14 članov tajne fašistovske organizacije. Med aretiranci se nahaja baje tudi več generalov in mnogo uglednih osebnosti. Aretacije, ki vzbujajo splošno senzacijo, so bile izvršene na ukaz generalnega štaba.

— Varšava, 14. januarja. (Izv.) Po poročilu tukajšnje lokalne korespondence so oblasti odkrile tajno fašistovsko organizacijo, kateri sta pripadala tudi grof Szepticki in dr. Glombinski, voditelji nacionalnih demokratov. Organizacija je skušala na Poljskem postaviti monarhistični režim. V Varšavi je imela organizacija poseben generalni štab, ki je izdelal načrte, kako se imajo postaviti strojnice po gotovih ulicah in važnih prometnih točkah. O načrtu so bili poučeni mnogi polkovni poveljniki. Pri preiskavah so našli važne dokumente, ki kompromitirajo nekatere visoke osebe.

INOZEMSKI NOVINARJI PRI DR. NINČIČU.

— Beograd, 15. januarja. (Izv.) Zunanji minister dr. Ninčič je snoči po končani seji sprejel dopisnika londonskega »Timesa« Lambyja. V polurnem razgovoru mu je pojasnil stališče naše vlade glede sporazuma z Italijo. Danes dopoldne sprejme zunanji minister ostale inozemske poročevalce svetovnih listov in to vsakega posebej.

Politične vesti.

— Nesoglasje v Radičevi stranki. V nedeljo je imel plenum kluba Radičeve stranke sejo, katere se je udeležila večina poslancev, pripadajočih hrvatski seljaški republikanski stranki. Razpravljali so o notranji politični situaciji. Razvila se je živahna debata, v kateri so pojedini poslanci docela odkrito kritizirali dosedanje strankino politiko in delovanje strankinega predsednika. Voditelj nezadovoljne struje v Radičevi stranki so poslanci dr. Rudolf Horvat, dr. Basariček, Jalžabetić in Lovrečković. Govori se, da so ti poslanci odložili svoje mandate, kar pa ni res, istina je samo, da je posl. Mato Jagačić dal na razpoloženje svoj mandat strankinemu vodstvu. Najodločnejše je branil Radičev poitiko posl. Kovačević, strankin podpredsednik. Ni seji se je tudi razpravljalo o vprašanju, ako bi bilo oportuno in politično pametno, da bi Radičevi poslanci šli v Beograd in aktivno posegli v parlamentarno politiko. Večina kluba je bila proti temu. Zlasti ognjevit je zagovarjal abstinenco posl. Kovačević, ki je baje med drugim tudi izjavil, da bo on osebno ubil vsakega poslanc., ki bi se izneveril dosedanjim strankini taktiki in odšel v Beograd. S predstvom Radičeve stranke je imel kratko konferenco tudi dr. Korošec. Posvetovanje je bilo zelo kratko, ker je imel dr. Korošec istočasno napovedano tudi konferenco z voditelji hrvatske klerikalne stranke. Ti voditelji so, kakor znano, odločni nasprotniki zveze slovenskih klerikalcev z Radičevci.

— Italijanski glas o naši vojni mornarici. Rimska »Idea Nazionale« je napisala članek, ki pripoveduje, kako se pri nas vodi vstrajna, intenzivna in razpletna propaganda za zgradbo mornarice. Vse patriotske institucije jo podpirajo, vsi kraji države se navdušujejo za njo, podpira jo vlada in tudi kraljevski dvor. Finančne težkoče za zgradbo jugoslovenske mornarice niso nepremostljive, ako se upošteva bogastvo zemlje in dejstvo, da jugoslov. vladni krogi niso baš nespretni v pridobivanju denarnih sredstev pri evropskih državah. Najvažnejša aspiracija je posest podmornikov, ki prihajajo tudi na račun reparacij iz Nemčije, druga aspiracija je posest dobrih jedinic za siluriranje. Za vse to se pripravila potrebno osobe v izvrstno urejenem šolskem sistemu. Italijanski člankar misli, da taka pomorska politika na Jadranu ni v interesu naše države, češ, da večji del Jugoslavije gravitira proti Egejskemu morju (kar seveda ni res). Italiji se sicer ni bati jugosl. mornarice, ali ta bi mogla v koalicijski vojni otvoriti Jadransko drugo (to je Francijo), česar pa Italija ne more dopustiti. — Italijanska izjava nas le utrujejo v misli, da je nam mornarica na Jadranu neobhodno potrebna. Ta potreba sega pa tudi v delokrog Male antante!

Prosveta. Repertoir Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA. Začetek ob 8. uri zvečer. Torek 15. januarja: Zaprt. Sreda 16. jan.: Golobček. Red E. Četrtek ob 3. popoldne Kar hočete; dijaška predstava. Petek 18. jan.: Zaprt. Sobota 19. jan.: Othello. Izven.

OPERA. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Torek 15. jan.: Mignon. Red B. Sreda 16. jan.: Akda. Red A. Četrtek 17. jan.: Zaprt. Petek 18. jan.: Notredamski zvonar. Red F. Sobota 19. jan.: Gosposvetki sen. Red D.

— »Mignon« v operi. Danes zvečer točno ob pol 8 uri vprizori se za red B. opera »Mignon« z go. Wesel-Polo kot gostom v vlogi Filine. Ostala zasedba je znana. Drama ostane ta večer zaprta. Repertoir tako dramski kakor operni za tekoči teden se objavi v jutrišnji številki.

SOCIJOLOGIJA NOVINARSTVA.

(Konec.) Predavatelj je nato pristopil k novinarjem, kot skupinam tisk. stranic in predložil njih psihično vsebino. Vsaka stranica predstavlja skupino misli, kos duševnega sveta, ki se dnevno v milijonskih primerih prenaša v občinstvo, v družbo, v vsakega človeškega čitatelja. Novinarstvo je povzročilo in spušča dnevno ogromne psihične lavine v človeške duše. Ta duševni material, ki se prenaša, je že danes tako obsežen, da pomeni pravo revolucijo v stereotipizaciji človeške duše. Vse to gradivo se dnevno ušeda v se množice duševne shrambe čitateljeve in živi tamka samostojno življenje. Ogromnost teh plasti in njihovo izžarevanje v dušah tvori pravo vsebino novinarstva kot svetovne sile. Nato je predavatelj govoril o zveščanju in nezaveščanju sprejemljanju in sprejemanju tega gradiva po čitatelju. Opisal je dispoziicije in načine mišljenja, ki se na ta način sugirajo v javnost in svetu. Hinozo tiska je pri enih večja, pri drugih manjša, največja je pri političnih dnevnikih in pri njih pristajih. Infiltracija človeške družbe po gradivu in psihičnih vsebinah množičnega dnevnega tiska je zelo velika. Ta koeficient prevladuje vse ostale duševne sile. Angleži govorijo o »chloroformu« prase in govarjajo o tem

zelo nazorno veliko moč novinarstva. Javno mnenje, nesporno velika politična sila sedaj njosti, je njegova nesposobna posledica. Predavatelj je govoril tudi o psihologiji čitatelja ter o bralčevem duševnem stanju. Zgodovina človeške duha prejema po psihičnih masah sodobnega novinarstva popolnoma nove pogone. Predavatelj je nato opisal razno vrstne časopisne tipe od resnega in polu-znanstvenega do bulvarnega. Socijologija novinarstva bo nekoč pisala o časopisnih okoliših, o jakosti psihičnega bombardiranja. Bodoča novinarska psihotehnika bo odkrila tudi ekzaktno duševne pogoje učinkovitosti pisane in natisnane besede. Novinarstvo kot svetoven pojav ima svoje posebne nevarnosti, ki pa so psihološke in nimajo nobenega opraveka z vulgarnimi očitki takozvane koruptivnosti in skodljivosti. Vse, kar bo nastopila doba, ko bo človeštvo že dovolj natrpano po časopisnih psihičnih masah in bo nastala potreba po duševni higieni in higieni. Razvoj človeške duha bo treba deliti na tri dobe: na primitivno, na individualno, kulturno in na sodobno novinarsko civilizacijo, ko se je organiziral mehanični dotok neverjetnih miselnih količin v človeško dušo. Razvoj duha, ki je prej bil podvržen v prvi vrsti živčnim in prirojenim podlagam ter interni duševni organizaciji, se bo sedaj ravnal po novinarskih, časopisnih miselnih in drugih masah. Predavatelj je govoril tudi o bodočem radiofonskem novinarstvu. Dotaknil se je h koncu tudi relativnih principov javnega dogovarjanja in iz njih izhajajoča naziranja o doščednosti, poštenosti in drugih takih vprašanjih, ki jih stavlja javnost na novinarje. Novinar živi naibolj dosledno in notranje potencirano življenje, ker mora dnevno obračunavati z vsemi mogočimi kombinacijami ter iznenaditvami, ki jih navaden človek sploh ne čuti in vidi. Svojo splošno naobrazbo črpa iz splošnih idej svoje dobe, z univerz in znanstvene literature. Novinar se mora že posklicno aklimatizirati na objektivno poročanje in vrši v tem oziru v svojem notranjem življenju in mišljenju vsakodnevno čiščenje navad, predsodkov, predvsem na objektivno »doslednost« in »znanstvenost«, ki ni drugo kakor omejenost, podprta z demagoško trmo. Poklic novinarja je svet in težak. Socijološko bistvo novinarstva tvori razmerje med novinarstvom in stvarstvom, energijami in tiskimi kolektivnimi, duševnimi in političnimi ali gospodarskimi procesi, ki jih povzroča v družbi in človeštvu. Za ta vprašanja nismo še iznašli pravih raziskovalnih metod.

Številni avditorji je sprejel predavanje zelo simpatično. V debati pa je predavatelj pojasnil nekatera nesoglasja in kriva pojmovanja. Če je sila velika, ni še rečeno, da je slaba. Zankrat je novinarstvo povzročilo neverjeten razmah kulture in civilizacije. Očitki korupcije in sličnega so neumestni in vulgarni, kakor oni, ki se zagajajo v sodništvu. Vsak ni kompetenten soditi o se, stavljenem in sila težavnem novinarskem poklicu. Ta poklic je v veliko tesnejšem stiku z moralnim življenjem, ker ga dnevno premišlja, medtem ko velika čitateljska masa samo sprejema in naimani aktivno misli. Končno so socijološka in duševna izvajanja popolnoma realistično mišljena, brez vsakega vrednotenja pojave s te ali one strani.

Glasbeni vestnik.

— Koncert dr. Aleksandra Riga in konf. prof. Janka Ravnika. Gospod dr. Rigo nam je ostal od svojega prejšnjega koncerta v najboljšem spominu. Človek bi mislil, da bo drugi njegov koncert glede obiska še zadovoljivejši. Pa je bilo ravno nasprotno. Naša koncertna publika je pač nepričakovljivo. G. dr. Rigo je bil ta večer isti, kot zadnjič, pevec izrednih umetniških vrlin, ki prode v globine peh sklad in izžme iz njih vse, da, še več, kar leži v njih. Srečen pa je lahko, da ima ob strani Ravnika. Težko je skoro povedati, komu gre prvenstvo. Ugotoviti moramo samo brezrezultatno izpolnjevanje drug drugega. Izmed umetniško najresnejšega programa naj omenim samo Marksov »Zvok«. Ravnikove Seguidille, ter ves drugi del z Novakom. Lajovicem, Dvořakom, zlasti pa s silnimi »Plesi smrti« Musorgskega, od katerih je še iz prvega koncerta znani »Volvoda« vplival na poslušalce, kot novo, velikanoovo odkritje. Odkritega, živahnega odobravanja je bilo dovolj in pevec je moral ob koncu še dodajati. Vendar pa je bil g. dr. Rigo nekoliko prelahen. To pa ni nikakor motilo poslušalce v taki meri, kot razglašen klavir. Dolžnost prirevalcev je, da se pravočasno pobrigajo za uglednost instrumenta, ki zlasti v zimskem nestalnem vremenu ni stalna. V splošnem je dal koncert publiki mnogo izredno lepega umetniškega užitka in želim prirediteljem, da bi za svoje postrtovalno delo vsaj ne imela škode.

— II. sinfonični koncert Muzike Dravske Divizijske oblasti vrši se v ponedeljek dne 21. tm. ob 8. zvečer v Unionski dvorani. Muzika izvajala pod vodstvom svojega kapelnika 2 koncertni overturi Mozartovo sinfonijo v g-molu, glavno točko koncerta Sains Saenov koncert za čelo v a-molu pa igra odlični gost svetovnoznani umetnik na čelu Giuro Tkalič iz Zagreba. Skrbno sestavljeni spored obeta velik umetniški užitek ter so vstopnice za ta koncert v predprodaji v Matični knjižarni.

— Dr. Anton Dvořak: Stabat Mater. Na koncertu Glasbene Matice ljubljanske, ki se vrši v četrtek, dne 17. tm. se izvajala slavno znano delo »Stabat Mater« za soli, zbor in orkester. To delo je napisal češki skladatelj dr. Anton Dvořak v letih 1876 in 1877 ter se je prvokrat izvajalo v Pragi. Svetovno slavo pa si je delo pridobilo leta 1883., ko se je prvokrat izvajalo v Londonu, z tako velikim aparatom, to je zborom in orkestrom, kakor do tistih dob še nobeno resno umetniško delo. Delo samo sestoji iz 10 točk, v katerih je Dvořak na čudovito lep in globok način uglasbil staro latinsko, cerkveno pesem, koje postaneke datira iz druge polovice 13. stoletja. Delo izvajala pevski zbor Glasbene Matice, 4 operni solisti in Muzika Dravske Divizijske oblasti, od vodstvom kapelnika dr. Josipa Cerna. Vstopnice in tiskano besedilo s kratkim uvodom se dobe v Matični knjižarni.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 15. januarja 1924.

Hrvatska nesreča.

«K sreči nedostaja Hrvatom moč, ki bi bili politično zanesljivi, ki bi uživali ugled in tako lahko vodili narod.»
Dr. Vatroslav Jagić 1. 1913. v pismu Setona Watsonu.

Hrvatje imajo velike sposobnosti, so žilavi, okretni in agilni in bi lahko v svobodni svoji državi igrali, ako že ne prvo, pa vsaj v velodolno vlogo.

Ob porodu naše države je bil prvi naš minister zunanjih del — Hrvat dr. Trumbić, ki je vodil naš zunanji urad in našo zunanjo politiko v najtežavnejših časih. Celo vrsta hrvatskih politikov je imela prva leta našega ujedinjenja glavno besedo v naši notranji državni politiki. Pri tem bi bilo lahko tudi ostalo, kar bi imelo za posledico, da bi se bile naše razmere na znotraj zdavna konsolidirale in da bi krenila naša državna politika v docela drugo smer, kakor je. Toda hrvatski politiki imajo pri vseh svojih dobrih lastnostih pred vsem to napako, da so nad vse občutljivi in da v stanju užajenosti niso več pristopni nobenemu pametnemu in treznemu prevladku. To je njihova tragika. Ker v Beogradu ni šlo vse tako kakor so želeli in kakor so si predstavljali, so takoj klonili duhom ter od aktivne prešli k pasivni politiki. Mesto da bi podvojili svojo borbenost in skušali z delom in aktivnim nastopanjem uveljavljati svoje ideje, so vsi plaho zlezli pod plašč demagogije Radića, ki so ga preje vse življenje vsi proglasili za eksaltiranca in za ne docela normalnega človeka.

In dve leti so že sedaj slepo orodje moza, za katerega so preje imeli skoro četrst stoletja samo pomilovalen nasmeh. A kaj so dosegli s svojo, po Radićevem receptu usmerjeno pasivno politiko? Rezultat je ničel! Nikjer nobenega uspeha, povsodi samo fiasko in polom. Samo en negativen rezultat so dosegli, da so danes Hrvatje docela izločeni od soodločevanja v državi.

Ali je to v njihovem interesu? Kdo bi temu verjel? Zato se ni čuditi, ako se je tudi na Hrvatskem že jelo dani in že uvidevajo treznejši elementi, da politika, ki jo je inauguriral Radić in kateri se je v svoji slonosti in v afektu prve užajenosti podredila vsa hrvatska javnost, ne vodi k cilju. Vedno več je ljudi, ki so se jim odprle oči, da vidijo, kako velika nesreča je za splošnost, da je usoda hrvatskega plemena v rokah takšnih eksaltiranih in političnih šarlatanov, kakoršen je Stjepan Radić v sedanosti in Josip Frank v preteklosti. Javnost že uvideva, da je treba v politiki, ako naj bo uspešna, računati z realnimi vrednotami, ne pa s meglenimi teorijami.

Ali se najde sedaj v Hrvatih moč, energičen in sposoben, dalekoviden in neustrašen, ki bo znal izrabiti to splošno razpoloženje ter izpeljati voz ponesrečene hrvatske politike na nova pota? V interesu Hrvatov, pa tudi nas Slovencev in Srbov, pred vsem pa v blagor celokupne naše države bi želeli, da nastopi na Hrvatskem ta veliki mož, odrešenik, ki ga je že 1. 1913. zaman klical stari Vatroslav Jagić!

★ ★ ★

— Dr. Jeglič preprečil imenovanje nadškola dr. Bauera? — Zanimivo informacijo priobčuje beogradska »Pravda« o vprašanju imenovanja zagrebskega nadškola dr. Ante Bauera za kardinala. List pravi: »Krivda, da ni dobil zagrebski nadškof dr. Bauer kardinalskega klobuka, pada na dva visoka cerkvena dostojanstvenika: na sarajevskega nadškola dr. Iv. Šarića in na ljubljanskega škofa dr. Antona Bonaventuro Jegliča. Kakor sta imenovana gospoda sprožila vprašanje imenovanja koadjutorja zagrebskega nadškola, tako se je jima tudi posrečilo s pomočjo svojih svetlih v Vatikani preprečiti imenovanje dr. Bauera za kardinala, dasi je bil on predlagan za to visoko odlikovanje s strani zbora katoliških škofov v naši državi. Ta predlog je podpirali tudi naš omlanik v Vatikanu dr. Smolaka. Kljub temu je papež Pij v tajnem konzistoriju imenoval za kardinala dva Italijana, dočim je dr. Bauerja pustil brez kardinalskega klobuka. V to spetko dr. Šarića in dr. Jegliča je bila vmešana, kakor se zdi, tudi beogradska nunciatura. Stari nadškof je trn v očesu tako dr. Jegliču, znanemu eksponiranemu klerikalcu, kakor tudi nadškofu dr. Šariću, ki aspirira na to, da postane dr. Bauerjev naslednik in s časom tudi prvi jugoslovanski kardinal. No, zdi se, da se mu ta igra ne bo posrečila. Dr. Bauerju škoduje mnogo v Rimu to, da je kot najstarejši katoliški škof v naši državi pronesen kot vodja zmerne struje in je bil pred 10 leti poslanec hrvatsko-srbske koalicije v hrvatskem saboru.« — Radovedni smo, kaj na to informacijo poreče »Slovenec« in kaj sam škof dr. Jeglič? Čudno je vsekar, da bi ljubljanski vladika intrikiral proti svoji ljubljanski vladici.

da bi ne postal kardinal. Sicer pa je splošno znano, da dr. Bauer v klerikalnih krogih ne vživa posebnega ugleda in spoštovanja in sicer zato ne, ker je znan kot narodno čuteč svečenik, ki ne odobrava ekstremne klerikalne politike.

— Kraljevo božično darilo srednješolcem. Njiju Veličanstvi kralj in kraljica sta po brzogovni odredbi ministrstva prosvete naklonila najvrednejšim učencem državnih srednjih šol božično darilo v znesku 500 Din. V vsakem mestu, kjer so take srednje šole, je prišel v poštev en zavod. Darila so prejele sle učenci: 1.) Miroslav Košir iz Šiške, učenec VIII. razreda na I. državni gimnaziji; oče mu je železniški sprevodnik v pok. 2.) Franc Jesenovec iz Puštalca, učenec v V. razredu na gimnaziji v Kranju, oče je umrl, mati je delavka. 3.) Ivan Hrovat iz Žužemberka, učenec III. a razreda na realni gimnaziji v Novem mestu; oče je kmetovalec. 4.) Matija Corel iz Kaptola pri Kočevju, učenec III. razreda na realni gimnaziji v Kočevju; oče in mati sta v Ameriki. 5.) Fran Lasbacher s Stavenskega vrha pri Gor. Radgoni, učenec VIII. razreda na gimnaziji v Mariboru; oče je kmetovalec. 6.) Božidar Černež iz Celja, učenec VII. razreda na realni gimnaziji v Celju; oče je »krajni šolski nadzornik. 7.) Peter Kavčič iz Stanošine, učenec V. razreda na realni gimnaziji v Ptuj; oče je radučitej. 8.) Fran Horvat iz Turinčice v Prekmurju, učenec V. razreda na realni gimnaziji v Murski Soboti; oče je kmetovalec. Kraljeva darila so se odlikovanjem učencem izročila s primerno šolsko slovesnostjo.

— Občni zbor ženske sekcije »Orjuna«. V nedeljo se je vršil v prostorih restavracije »Zvezda« II. redni občni zbor ženske sekcije »Orjuna«, ki je nad vse pričakovano dobro uspel. Tajnica gosp. Potočnikova je poročala o poštenem delovanju te sekcije, ki je največ pripomnila do gnetnega uspeha »Orjuna«. Starim odboru je bila izrečena pohvala, nakar so sledile volitve novega odbora, ki sestoji iz: Medicove, Mateljeve, Perkove, Šantel Modice, Kazimirvič, Pegan, dr. Brezgarjeva, dr. Pretnarjeva, Omanova, Petkova, dr. Rapetova, Smerkoli, Lea Potočnikova in dr. Hvala.

— Carinska konferenca v Mariboru. Sinoči ob 20. je bila sklicana carinska konferenca, ki bi imela nadaljevati započete razprave o različnih carinskih vprašanjih. Spor med cariniki in predstavniki trgovskega gremija g. Weixlom je bil na dnevnem redu te konference. Ker so se interesirane za konferenco po večini udeležili gledališke ankete, to vprašanje ni bilo končljivo rešeno. Carinski uravniki g. Trost je nadležal razpravo o vlogi glede izvoza mesa in slanine s postaje St. Ilj. Po dosedanjih carinskih določilih in carinskem postopanju ima državni veterinar pregledati meso na glavnem kolodvoru v Mariboru. Ta določba zelo ovira hitri transport iz St. Ilje in ostalih obmejnih postaj v Avstrijo, ker se mora vselej blago prepeljati v Maribor, da je pregleda državni veterinar. Konferenca se prihodnje dni nadaljuje.

— Celjske vesti. Ljudsko vseučilišče. Tečaj za knjižovedstvo je začel časno ukinit, dokler se ne uredijo neprijetne razsvetljave. — Kuga svinavka je v celjskem okraju ponehala. Letni in tedenski živinski sejmji so vsled tega v Celju zopet dovoljeni. — »Mojmir«. Ekspozitura stavbene zadruge »Mojmir« se je ustanovila za celjski okraj. — Stanovanjska in stavbna zadruga v Celju ima občni zbor v sredo dne 23. jan. v gostilniških prostorih v Nar. domu ob pol 8. zvečer. — Čiščenje hodnikov. Mestni magistrat celjski je izdal razglas glede čiščenja hodnikov v zimskem času. Oni hišni posestniki, ki bi se ne držali v tem oziru določil cestno-policijskega reda, bodo strogo kaznovani po tozadevnih določilih.

— Zdravstveno stanje mesta Ljubljane. Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane v času od 6. do 12. t. m. izkazuje to-le statistiko: Umrlj je 21 oseb, 15 moških in 6 ženskega spola (tuejce 8). Smrtni vzroki: letjica 2, pljučnica 2, davica 1, možganska kap 2, srčna hiba boleznj žilja 3, rak 1, drugi naravni smrtni vzroki 10. Med tem časom se je rodilo 17 otrok, 10 moškega in 7 ženskega spola. Naznaničene nalezljive bolezni: davica 2, škrlatica 3, trebnji lezar 1.

— Za mariborsko gledališče. Pod predsedstvom mariborskega župana g. Viktorja Orčarja je bila sinoči ob 19.30 gledališka anketa, ki je razmotrivala vprašanje, kako gmočno dvigniti mariborsko narodno gledališče, ki se sedaj nahaja v zelo kritičnem položaju. Anketo so se udeležili zastopniki vseh mariborskih kulturnih društev in drugih korporacij. Anketi je prisostvoval med drugimi tudi mariborski veliki župan dr. Miroslav Ploj. Rezultat ankete je bil povoljen in je sklenjeno, da se pri vladi uvede akcija za zvišanje državne podpore Narodnemu gledališču. Narodno gledališče je zaprosilo vlado za milijonsko podporo, toda dotična vloga je bila po pomoti tako rešena, da je bilo dovoljeno samo 100.000 dinarjev.

— Napovedi za odmero dopolnilne prenosne takse. Z zakonom o takсах in pristojbinah z dne 25. oktobra 1923 se je v veljavno stopilo tiza dne 1. januarja 1924 novovvedena dopolnilna prenosna taksa, ki se bo tiza tega dne plačevala v Sloveniji namsto dosedanjega pristojbanskega namesta.

Prva takсна perioda bo trajala izjemoma od dne 1. januarja 1924 do dne 31. decembra 1925. Za odmero takse za to periodo je po osnovnem navodilu, objavljenem v Uradnem listu št. 1 s dne 7. januarja 1924, vložiti napovedi najkasneje do dne 15. januarja 1924. Ker pa večini družb in društev spričo kratkega roka ni mogoče pravočasno zbrati potrebnih podatkov, jih je že nekaj prosilo za podaljšanje roka, druge pa še nameravajo vložiti enake prošnje. Trgovska in obrtniška zbornica za Slovenijo je včeraj zaprosila g. finančnega delegata dr. K. Savnika za blagohotno reševanje predmetnih prošnji. Gospod delegat je v uvaževanju res kraškega roka, ki je določen za vložitev napovedi, ljubezljivo obljubil svojo pomoč.

— Tujelnsko in brzogovno zvezo potrebuje nujno gornja Pesniška dolina t. j. Sv. Jurij in Svečna. To sta obmejna kraja ter spadajo del obah župnij že pod Avstrijo. Tam so močne straže finančne kontrole, posebno v Svečini. Vsak čas se pripeti kaj izrednega, toda preden je mogoče dobiti iz Maribora pomoč, ozir. navodilo, mine celi dan. Z ozirom na važnost obmejnih postojank bi bilo nujno želeli, da se premesti poštni urad iz Zgor. Sv. Kunigunde v Svečno, obenem pa izvede brzogovna in telefonska zveza z Mariborom.

— Kako se nezaposleni »putijo« za delo. Praška občina potrebuje najmanj 500 delavcev, da bi pospravila sneg z ulic in cest. Ali doslej se je prijavilo za delo izmed nezaposlenih delavcev samo 27 mož. Pač jasna slika današnje dobe. Pripomniti je treba, da živi v Pragi na stotine ljudi, ki dobivajo radi svoje nezaposlenosti državno podporo.

— Tujski promet Beograda. V preteklem letu je pasiralo glasom statistike železniške komisarijata Beograd 44.356 ljudi, od katerih je bilo 20.306 tujcev.

— Požar v subotičkem narodnem gledališču. V soboto ponoči je nastal v podstrežju narodnega gledališča velik požar, ki je uničil skoraj celo streho. Gašenje je bilo radi vetra in hudega mraza silno oteženo. Kako je požar nastal, ni znano.

— Poplave v južnih krajih. Zadnje dni se je vreme v naših južnih krajih popolnoma spremenilo. Po hudem mrazu in velikih snežnih zametih je nenadoma prišlo deževanje in reke silno naraščajo. Predvsem je narasel Vardar. V ogrožene kraje je bilo odposlano orožništvo in vojaštvo. Nerevta je preplavila celo Neretvansko polje. Materijalna škoda je velika. Uničena je vsa zimeta setev.

— Pazite na deco! Marija Mišnar, 2 letna hčerka cestarja iz Unca je zvrnila nase lonec vrele vode. Zadohila je težke poškodbe po celim životu. — Stefan Križaj, 13 letni sin posestnika iz Sore pri Kranju, je na polju našel vojaško patrono. Igral se je tako dolgo z njo, da je eksplodiral in za težke poškodboval po obrazu in na desni roki. — Oba ponesrečena sta bila prepeljana v ljubljansko bolnico. — Drzna tatva. Na Kongresnem trgu je delavka Marija Notar ukradla z vozčka perice Marije Srebot sivežni perila v vrednosti 800 Din. Perica pa je tatvico opazila in jo prišla. Notarjeva je bila oddana sodišču.

— Razne tatvine. Marija Urbanc iz Trčica je bil na gorenjskem vlaku ukraden zavoj perila vreden 300 Din. — Iz rezervarja tovrnega avtomobila družbe »Balkan« je bilo ukradeno 60 kg bencina. Škoda znaša 1000 Din.

— Tragedija ruskega begunca. Brezposelni ruski begunec: Simov Kuratov, stanujoč v baraki na Resljevi cesti. Je včeraj 14. t. m. skušal izvršiti samomor. Snil se je z nožem v prsa. Težko poškodovanega so prepeljali v bolnico.

— Težka nečreča na kolodvoru. Na gl. kolodvoru se je včeraj dogodila težka nesreča. Hlapec Alojzij Smrekar, zaposlen pri neki trvdki v Ljubljani, je nakladal iz vagona blago na voz. Na dvoraj nepazljiv način pa je prišel med obhajača dveh vagonov, ki sta ga stisnila. Udrlu mu je prsni koš in je bil težko poškodovan prepeljan v bolnico. Njegovo stanje je obupno.

— Drzen rop na ulci. — Ropar prijet. Na Miklošičevi cesti, torej v središču mesta, je bil sinoči okoli 18. izvršen drzen cestni rop, ki se pa ni posrečil, vendar dokazuje, da je javna varnost v zadnjem času na mnogih mestih pomakljiva. Kmetica Marija Jelnikar z Dolenskega je odšla v omenjenem času iz gostilne pri »Bemlem volku« proti glavnemu kolodvoru po Miklošičevi cesti. Ko je prispela v bližino »Uniona«, je nenadoma pristopil k njej neki neznanec ter ji iztrgal iz žepa listnico, v kateri je bilo 360 D in pobegnil. Jelnikarjeva je naravno začela kričati na pomoč, nakar se je neznanec ustavil. Počkal je Jelnikarjevo ter jo dvakrat udaril po glavi rekoč: »Kaj sem ti vzela?« Nato je tekel proti Marijinemu trgu, kjer pa je bil od pasantov ustavljen in prijet. Prepeljan je bil takoj na policijo, kjer je bil konfrontiran. Napadalec je 30-letni zidar Filip Kineze iz Italije. Ker obstoja sum, da je Kineze izvršil v zadnjem času številne cestne rope, je bila danes dopolnena v njegovem stanovanju izvršena preiskava. Zaslišana je bila tudi njegova ljubica. O izidu preiskave bomo še poročali.

ZASLIŠAVANJE ČARUGE.

Zasliševanje hajduka Čaruge se nadaljuje. Vedno zanimivejši stvari prihajajo na dan. V svojem zadnjem zaslišanju je Čaruga pripovedoval, kako si je svojo četo zbral. Od časa do časa je odšel na žago v Andrijevičih, kjer je delal kot gozdni delavec. Ob takih prilikah je opazoval svoje tovaršje in njih značaje. Če se mu je zdel kateri za njegov poklic sposoben, se je kmalu spriljalil z njim in ga polagoma pripravil za poklic. Vendar skoraj nihče ni zvedel njegovega imena. Tako je prišlo, da številni njegovi ropari niso vedeli, kdo je njihov glavar. Njegova četa je bila v glavnem sestavljena iz Bošnjakov in Dalmatincev, ker domači Slovanci niso konvegnirali. V četi je bilo tudi več Ličanov. Nadalje trdi Čaruga, da je letos pozimi svojo

tolpo razpustil in določil, da se sestanejo zopet spomladi.

V soboto 13. jan. je Čaruga pri zaslišanju navedel, da je med časom, ko so ga lovili orožniki, mirno sedel v Vinkovcih. Tako je nekoga dne sedel baš v kolodvorski restavraciji v Vinkovcih, ko se je javno več orožnikov, ki so bili na lovu za njim, vračalo. Reževe so bili prepoteni, zaprašeni in utrujeni do smrti, on pa je sedel udobno pri mizi. Eden orožnikov se je nasmil na ograjo poleg Čarugove mize. Čaruga ga je pri tem vljudno prosil za ogenj in se skušal z njim zaplesti v pogovor. Orožnik, ozlovoljen, mu ni dal odgovora; nakar je slednji napeljal pogovor na hajduka Čarugo in je bil mnenja, da se Čaruga že sigurno nahaja v »Magyarország«, ker vendar ni tako neumen, da bi se pustil tu ujeti. Tudi orožnik je bil istega mnenja in tako sta se ločila kar najpristoneje. Čaruga sam je menil: »Če bi orožnik vedel, komu je dal ognja, bi se mi, mislim, slabo godilo...!«

Še tekom sčote je bil Čaruga prepehjan pod močno eskorto v Osijek, kjer je bil konfrontiran z lastni trvdke S. Weiss & Hermann. Tam si je svoječasnno nabavil orožniško uniformo, v kateri je izvrševal svoje rope. Ko so ga peljali po osijeških ulicah, se je nabralo na tisoče ljudi, ki so hoteli videti glasovitega hajduka. Zastopniki zgoraj imenovane trvdke so izjavili, da se ne spominjajo, da bi Čaruga kupoval pri njih orožniško obleko, pač pa je Hermann izjavil, da se mu dozdeva, da je Čaruga povpraševal po vojaških čepicah. Čaruga bo sedaj zaslišan s svojim palčastem Krmpotičem.

Bestia v ženi

— Do zadnje vasi se širi glas o izborni kakovosti »Mirim« čokolade.

— Lep, velik, črn pes se je zatekel. Lastnik ga dobi pri Franc Pircu, Zg. Šiška št. 47.

— KINO TIVOLI ima te dni na sporedu zanimiv film »Pevka iz San Francisc«, katero vlogo igra slovita filmska diva Magda Kennedy. Snov je prav originalno obdelana, zlasti interesanten je pogled na celice ameriške jeitnisnice. V četrtek prvi del francoskega filmskega umotvora »BESTIJA V ŽENI«, najlepša in največja atrakcija v zimski sezoni. Sodelujejo najboljši pariški umetniki. Opozarjamo že danes cenj. občinstvo na to izvanredno krasno delo francoskega filmskega avtorja Deccourcella.

Strahovit požar v Splitu.

Del mesta uničen. — Djokleci-janov mavzolij v nevarnosti. — Škoda 10.000.000 Din.

Po poročilih iz Splita je tam v noči od nedelje 13. na ponedeljek 14. t. m. izbruhnil strahovit požar, ki je uničil in vpepeli del mesta. Požar je nastal okoli Stare Skofije, ki je popolnoma uničena. Tu je bila nameščena tudi katoliška Leonova tiskarna in uredništva klerikalnih listov. Požar je uničil Hrvatsko knjigarno, Leonovo tiskarno, Hranilnico. Objekti tega dela so popolnoma zgoreli. Zgorelo je dalje skladišče pohištva Lin & Marković, restavracija Vurešić.

Mnogo rodbin je postalo brez strehe. Nekaterim je ostalo samo golo življenje.

Med prebivalstvom je zavladala velika panika. Bila je velika nevarnost, da zgori vse mesto. Požarna bramba je z največjim napotom rešila mavzolej cesarja Djokleci-jana, najznamenitejši zgodovinski ostanki Splita in Dalmacije. Mavzolej je bil v veliki nevarnosti.

V nevarnosti je bila tudi katedrala, iz katere so odnesli vse dragocenoosti in monštranco v cerkev sv. Dominika.

Škodo cenijo nad deset milijonov dinarjev.

Požar je bil s pomočjo vojske udušen šele sinoči ob 23. uri.

Skolstvo.

— Jezdni odsek telovadnega društva Sokol Ljubljana vabi vse brate člane na nujnovazni sestanek, ki se vrši v sredo 16. januarja ob 20. v Narodni kavarni. Občni zbor odseka z običajnim dnevnim redom se vrši vs oboto 19. januarja ob 19.30 istotam. Za oboje udeležba obvezna. Zdravlo! — Sokol Ljubljana II. javlja sledeči telovadni red: Člani ponedeljek, sredo, petek ob 18.21.—22.; moški naraščaj ponedeljek, sredo in sobota od 19.—21.; moška deca ponedeljek, četrtek od 18.—19.; članice torek, četrtek od 20.—21.; ženski naraščaj torek, četrtek od 19.—20.; ženska deca torek, sobota od 17.—18. Vsi oddečki vežbajo v telovadnici državne realke.

— Jugoslovanski Sokolski Savez. Saverna odborova seja se vrši dne 27. jan. t. ob 9. dopoldne v Savezni pisarni s sledečim dnevnim redom: 1.) poročilo stareštvu, 2.) poročilo T. O., 3.) poročilo odsekov, IV. določitev časa in kraja glavne skupščine JSS, 5.) izvolitev kandidatskega odseka za sestavo kandidatske liste za starešinstvo za glavno skupščino, 6.) službenosti. — Sokol Bohinj na Boh. District ima svoj redni občni zbor v nedeljo 20. t. m. ob pol 19. uri v hotelu Triglav.

Najnovejša poročila.

PODPIS ZVEZNE POGODBE Z ITALIJO.

Sestanek Mussolini-Pašić.

— Beograd, 15. januarja. (Izv. Ob 12.30). Na podlagi iz vladnih krogov dobljenih informacij poročajo današnje radikalno »Vreme«, da bodeta na sestanku ministrskih predsednikov Mussolinija in Pašića podpisani dve pogodbji:

1. sporazum glede rešitve reškega problema in
2. politična in vojaško-defenzivna pogodba.

Sestanek obeh ministrskih predsednikov se ima vršiti koncem meseca januarja v Benetkah.

Za slučaj, da bi bili ministrski predsednik g. Pašić iz zdravstvenih ozirov ali pa radi preobilih nujnih državnih poslov zadržan, ima se podpisati za zvezniška pogodba v Rimu, kamor bi odpotovali zunanji minister dr. Ninčić kot pooblaščenec za podpis.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Dne 15. januarja. Sprejeto ob 13. Vestj o sporazumu z Italijo so izzvale tudi na deviznem trgu preobrat v tečajih. Že včeraj započeto popuščanje tečajev tujih deviz se je na današnji borzi nadaljevalo in ker se je med tem učvrstila tudi notacija dinarja v Zurichu, je bila na današnji borzi pravca »baisse« v tujih plačilnih sredstvih. Zelo močno je nazadovala deviza Pariz, katere je padla pod tečaj Italije, nadalje močno oslabiljeni so tudi London, Zurich in pa Dunaj.

V efekatih ni bilo skoraj nobenega prometa ter so ostali tečaji več ali manj neizpremenjeni.

Ob zaključku notirajo:
Devize: Curih 15.205—15.305, Pariz 382—3875, London 386.5—389.5, Dunaj 0.1225—0.1245, Praga 2.55—2.58, Trst 386.5—389.5, Newyork 87.25—88.25, Budimpešta 0.305—0.335.

INOZEMSKJE BORZE.

— Curih, 15. jan. (Izv.) Današnja predborza: Beograd 6.50, Berlin 1.32, Amsterdam 214.90, Newyork 578.50, London 24.59, Pariz 24.80, Milan 25.62, Praga 16.83, Bukarešta 2.85, Sofija 4.10, Dunaj 0.008125.
— Trst, 15. jan. (Izv.) Beograd 25.55—25.65, Dunaj 0.0320—0.03225, Praga 65.50—66, Pariz 99—99.50, London 96.50—96.90, Newyork 22.75—22.85, Curih 395—398.
— Dunaj, 14. jan. Devize: Beograd 800—804, London 301.300—302.300, Milan 3139—3151, Newyork 70.935—71.185, Pariz 3122—3138, Praga 2071—2081, Curih 12.285—12.335.

Turistika in sport.

VELIK USPEN »HAJDUKA«.

Splitški »Hajduk« je na svoji turneji točkal prvaka Južne Francije Olympique Marseillle v razmerju 3:2.

— Sportno drsišče SK. Mirije pod Cekinovim gradom je zopet odprtovo ter se nahaja v izbornem stanju. Ledena ploskev je brezhibna ter imajo drsalci pravi užitek od ledu. Led je odprtoren ves dan do 8. ure zvečer, ob torkih in petkih pa je na drsišču uvedeno večerno drsanje od 8. do 10. ure.

— 76 klubov izključenih iz J. N. S. — Radi neplačanja članarine je J. N. S. izključil 76 klubov. Med njimi se nahajajo BSK, Jugoslavija, Hajduk, Vojvodina itd.

— S. K. Jadran sklicuje svoj redni občni zbor za dan 27. jan. ob 9. dop. v salonu gostilne pri Lozariju. Če bi skupščina ob tem času ne bila sklepčna, se vrši pol ure kasneje z istim dnevnim redom in ob vsaki udeležbi članstva.

Društvene vesti.

— Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. V sredo zvečer ob pol 7 vaja mešanega zbora, v četrtek zvečer vaja moškega zbora odpade.

— Osrednje društvo niž. pošt. in brzogovnih uslužbencev za Slovenijo v Ljubljani, priredi meseca aprila svojo prvo javno tombolo z veliko krasnih dobrot v korist bolnih in onemoglih članov, njih vdov in sirot.

— Slovenskega lovskega društva plernarna seja bo v petek 18. tm. ob 15. uri pri Sestici. Odborove seja so po § 15. društvenih pravil za društvene javne in važno članstvo, da se vdeležji seje, kjer lahko vsak član stavi odboru morebitna vprašanja, predloge, nasvete in pritožbe. Odbor S. L. D.

— V. L. D. »Soča« je predaval 12. tm. g. dr. Volavšek o vplivu podnebja na tuberkulozo. Popolno zasedana dvorana je dokazala veliko zanimanje za to temo. O. predavatelj je v poljudnih izjavah opisal vpliv zraka in podnebja v raznih zemeljskih legah, v razvoj ozir. uničenje tuberkulov. Podrobnje se je pečal z zdravljenjem v gorskih in morskih zdraviliščih, Sudanu, Egiptu ter ultravioletni mi žarki pri raznih vrstah tuberkuloze. Glavni vzrok pa je socialna beda, ki zahiteva največ žrtve, ter se ta bolezen lahko imenuje bolezen revnih. Udeleženci so se iskreno zahvalili g. specialistu za lepo in strokovno predavanje. Sedla je potem prosta domača zabava, katero je še povečal pevski zbor s svojimi ubranimi pesnicami.

— Veliki postni korzo. »Slavčeva« maskerade se vrši na postno nedeljo 2. marca v veliki dvorani »Uniona«.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.